

# SAMOBORSKI LIST

Glasilo za lokalne interese.

God. XIII.

U Samoboru, 15. veljače 1918

Br. 4.

„Samoborski List“ izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na pol godine za domaću K 3-30, vanjsku K 3-50, a ispostrovo

Uprava i redakcija nalazi se  
TRG LEOPOLDA SALVATORA br. 3  
(tikara S. Šek.)

OMILANJE prima uprava prema cjeniku. Za oglašavanje, svaki se više puta uvjerava, da se znatna pripust. Rukopisi se ne vraćaju.

## Općinsko gospodarstvo.

Kada se naše novo zastupstvo prvi puta sastalo na konferenciji, palo je pitanje kako da se podigne naše zapušteno gospodarstvo i kako bi se uredile naše financijske prilike. Da je ovo pitanje našlo na sveopći interes, pokazuje najbolje ta činjenica, da se kod svake prigode ovo opetuje i stvar pretresuje. Pao je i predlog o prodaji zemljišta, oranica i livada, koje bi po današnjim cjenama dale preko pol milijuna kruna. To je svota kojom bi se moglo sasvim popraviti financijsko stanje, urediti električna rasvjeta, sagraditi škola i ubožnica, isplatiti sav dug i još bi ostalo novacu za ostale potrebe i uredbe, koje zahtjeva naš napredak.

Bili bilo po čemu, da se proda čitavo zemljište? O tome su bila mnijenja različita, nu u većini prevladalo je, da se zemljišta općine ne mogu i nesmiju prodati. Ima i ta misao mnogo za sebe. Imadu pravo oni koji su protiv prodaje svoga zemljišta, jer je zemljište uvijek jamstvo, koje daje općini i dohodak i kredit, a bez toga mi ostati ne možemo i ne smijemo. Naše su livade i oranice velike i izbacuju lijep dohodak, a da se tome zemljištu posveti više pažnje, bilo bi još bolje.

Nu mi imademo i takovih raštrkanih parcela, koje bi se mogle prodati, a da sebi bile na korist ni gospodarstvu a ni dobitku. Prodajom tih čestica dobilo bi se toliko novca da bi se platilo dug i još bi lijepa svota ostala, da se vredi koristiti poduzete.

## Nova vremena, novi ljudi.

Time to money?

Ovaj veliki svjetski rat naš u sebi skriva veliki i koristan promjena i za države i za narode. Još se danas ništa ne zna, kako će se ovaj rat svršiti. Ali svakako tvrdi je činjenica da će se narodi na demokratskoj podlozi smiriti i jedan drugome bratiti i prijateljski posije ruku približiti. Bez krvi ne ima ni slobode ni napredka, ljubav sve te oči, sve te usne, sve te oči, da se svjetski rat ne će sve doći svršiti, dok god sve vlade i svi narodi ne budu prihvatili slobodu i trajan savjetodjelovanje, da svaki pojedini je i najmanji narod bude morao imati po prirodnim zakonima svoje samostojnosti, svoje samostalnosti, svoj vlastiti politički i gospodarski život. Pa bilo to u upravnom obliku demokratske države pripadnosti, bilo to u samostojnoj političko-gospodarskoj oblici.

Razvoj općih političkih i gospodarskih prilika ovog našeg svijeta dovesti će države i narode i vrijeme je novca. (Engl. podrijetlo.)

Neka se proda od tih 60 jutara 18-20 jutara time ne ćemo stradati a riječiti će se građanstvo teškog tereta koji ga tišti.

Mi danas stojimo u težim prilikama, nego se to misli i znade, pik bi valjalo izići iz toga prije, nego li nas nevolja do kraja prisilje.

Preporučamo našem današnjem zastupstvu, da tu stvar ne pušta na lako proći, već da se dobro promisli i čim prije odluči. Vrijeme prolazi moglo bi biti prekasno.

## Iz naše aprovizacije.

Nakon raznih neprilika koje je naša trgovišna aprovizacija kroz ovo 3 godine prepatila, a pogotovo u zadnjoj godini, radi kojih je u prvom redu najviše stradalo naše siromašnije žiteljstvo, preuzeli su 30. listopada pr. g. trgovišnu aprovizaciju u svoje ruke gg. Josip Kovačiček i Ivan Geček.

Možemo potpunim pravom reći da su gg. Kovačiček i Geček svojim radom oko aprovizacije trgovišta Samobora u ovom kratkom razdoblju od niti potpunih 3 mjeseca, polučili velike uspjehe i pokazali da su posvema dorasli teškoj ovoj zadaći.

Naše žiteljstvo dobiva sada, ako i ne posvemašnju opskrbu u hrani, a ono barma djelomičnu, što do sada niti pod vodstvom načelnika Levičara niti načelnika Juga nije bilo moguće.

Naša je trg. aprovizacija nabavila sada osim brašna i kukuruza također krumpira, masla, soli, mekinja itd. što našem općinstvu redovno izdaje prema njegovoj faktičnoj po-

trošnje do posve slobode u gospodarskih ustanova. Politčke granice između država i naroda ne će imati nikakvih zaprijetki za opći slobodni ljudstva ili za slobodno kretanje pojedina. Slobodan i pravedni trgovački ugovori bit će pomorke i koprene komercijalne. Pretežna trgovina iz jedne države u drugu ne će biti stegnuta zabranama carinama, kao dosad. Time će se razviti u najvećoj mjeri poljedjelstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, rudarstvo i sve ostale grane narodnog gospodarstva. Industrija povik će i unaprijediti svoju proizvodnju na dosad nečuven način. A jer će se morati e o i pao, provesti razoruženje svih vojski, ka-bove se u mirno doba postojale sve do današnjeg svjetskog rata u pojedini država, milijuni i milijuni ljudi morali će se posvetiti pojedini granama narodnog gospodarstva, a osobito poljedjelstvu. Uslijed toga porasti će veličjerno proizvodnja zemlje. Pa, dosljedno tome, sveopće blagostanje usrediti će blagostavno i blagotvorno sve slojeva svjetskog građanstva

trebi. Nema nikakvih iznataka ni protekcija, svak dobija ono što ga ide. A što je ponajglavnije, to je uzoran red, kojim se našem općinstvu sada izdaju karte za brašno, šećer, kukuruz itd. Nema više onog guranja, čekanja na zimi pred prozorom stražarnice a niti je potrebao da stražari kod izdavanja ovih cedulja prave red, i pritom dodju do prilike izkazati pred općinstvom svoje duševne vrline.

Aprovizacija trgovišta, dotičao gosp. Kovačiček kao voditelj aprovizacije odredio je stanoviti procenat, koji dobi općina od sve po njemu raspacane robe. Tako da će i općina imati kod aprovizacije pod njegovim vodstvom svoj udio. u godini 1915-16., kada bijaše trg. aprovizacija u rukama tadanjeg načelnika gosp. Levičara raspacavalo se u Samoboru dosta brašna, kukuruza, i kukuruznog te bijelog kruha ali općina nije dobila ni filira, prem da su cijene razmjerno bile dosta visoke. A godine 1916-17. kada je preuzeo aprovizaciju gg. Levičara načelnik g. Jug, prištedjeno je kod aprovizacije za trg. općinu ipak svota od 9000 K.

U posljednjoj sjednici trg. zastupstva stavio je gosp. Kovačiček prijedlog, neka bi trg. općina sada opet preuzela aprovizaciju u svoje ruke, kada je po njemu stavljena opet u svoju pravu kolotečinu, te je samo potrebno da se ovako sada dalje vodi. Na ovaj prijedlog ponukalo je g. Kovačiček jedino to, što je svojim vlastitim poslom i gospodarstvom preopterećen, a da bi mogao i nadalje sve svoje vrijeme posvetiti isključivo samo aprovizaciji, a u drugom redu njegov lokalni patriotizam i želja da općina što ve-

Svi će narodi uviditi bistro i čisto, da je sveopći svjetski rat bio u istinu grdna nesreća, ali je istodobno naučio i podučio i najmanje dijete o tom, kako je blagotvorni mir najveće dobro ovog svijeta. Dakle, da ratovi ne imaju više nikakvog smisla, nikakve potrebe nikakvog raison d'être. I ako bude nastalo možda kakovih nepredviđenih oprijeka između jedne i druge države i naroda, da za izgladjenje tih oprijeka nije nuždan rat, nego da takove oprijeka mogu biti izravnanе i izgladjene putem međunarodnih mirovnih sudova.

Daći će po svoj prilici s vremenom i do jedinstvenosti novca. A i zašto ne bi se uveo i ostvario jedan jedini međunarodni novac? To to je ne samo nužno, nego i posve praktično. Za što da trgovac ili koji mu drago putnik, koji rećmo iz Hrvatske ide i putuje u Italiju, Francusku, Englesku, Njemačku ili u Ameriku, mora da svoj novac na granici druge države mijenja u tuđi novac i da pri mijenjanju gubi razliku između jedne i druge vrijednote novca? To je



o proizvodnom porezu na vino. Prema ovoj naredbi dužan je svaki proizvođač vina kod trgovačkog poglavarstva, prokazati onu količinu mošta, odnosno vina, koju je u godini 1917. proizveo u ovoj općini ili okolišu iste. Prokazati valja i to, kume i koju količinu je proizvođač prodao od priroda godine 1917. odnosno koliko je on upotrijebio za vlastiti potrošak, konačno koliko mu je ostalo na zalih.

Od vina od kama (čigira) koje je iz vlastitog priroda napravljeno za vlastitu kućnu ili gospodarsku uporabu proizvođača, ne pripada proizvodni porez na vino. O ovoj ćemo naredbi donijeti još potankosti u idućem broju.

Umrli u župi samoborskoj od 1. do 15. veljače.

- a) u Samoboru:  
 Anka Molan 7 god. sušica  
 Josip Bizović 50 g. želud. grčevi  
 Mirko Kršajavi 54 g. kap.  
 Amalija Dumić 21 g. sušica  
 Katica Molan 3 i pol god. sušica  
 Ana Lauša 1 m. slabost.  
 b) u selima:  
 Dora Vitko 79 g. starost.  
 Josip Bancalić 1 g. dobarc  
 Ana Munić 74 g. starost

## Društvene vijesti.

XIV. Glavna skupština Pučke knjižnice i čitaonice u Samoboru. U nedjelju dne 3. o. m. održala je „Pučka knjižnica i čitaonica“ svoju redovitu glavnu skupštinu pod predsjedanjem predsjednika g. Antuna Filipca. Skupština predložila su izvještaji tajnika, blagajnika i knjižničara, koje je sve jednoglasno prihvatilo. U novi su odbor izabrali: Antun Filipc, predsjednikom, S. Šek, potpredsjednikom, Berenscherer tajnikom, Stanko Kompere blagajnikom i knjižničarom, Vladimir Šimec, zamjenikom knjižničara, a u odbor: Frel Stjepan ml., Kompere Jaako, Žitković Gjuro, Kompere Franjo, Šolčanec Milan, Sirovića Vjekoslav i Franjo Mataušić.

Samoborskoj štedionici, kao svojoj dobrotvorici, koja se i ove godine kao svake prijašnje sjetila novčanim darom ove čitaonice, izriče glavna skupština zapisnički svoju hvalu.

Nakon skupštine odigrale tamburaši čitaonice skladno nekoliko lijepih hrvatskih komada.

## PROSVJETA.

Zabavnik, pučki tjednik sa popularnim humorom, romanom, zbavke, zabavne i humorističke crteže, domaća i svjetska kronika itd. do sada najnoviji roman hrvatske epistolarnice Zagorke, „Dativ“ kao nastavak crteže romana: „Tajna travnog mošta“, „Orlićin vještica“, „Ropuškeni“, „Fabijula“ nastavak našeg romana Nibele kardinala Wisomana, „Ljubavna i kriminalna novela“ iz para odličnih svjetskih pisaca; „Svjetska i domaća saznanja hrvatske“, nedjelje: šport, razbibriga karikature itd.; „Što priča „Lorđik“ domaća i svjetska satirično-humoristička kronika; „Ljubavna pošta“, poudariti su sljepavje preporučiva, poučavna, zabavna itd.; „Njebote koje zaviruje u svjetske kuteže za grubošnog društva“, „Prijava lista“ in što treba lista da se svitja. — Savjet i upute.

Svaki broj donosi sa zadnje strane po jednu zanimljivu ilustraciju. Pretplata na

godinu dana K 32.—, pol godine K 16.—, a četvrt godine K 8.50, izlazi svakog četvrtka na večer. Pojedini broj 60 filira. Prvi broj izlazi dne 21. veljače 1918. Dobiva se u Samoboru u tiskari i papirnici S. Šeka.

## Nešto o našem voćarstvu.

Još nam je pred očima ono obilje lijepog ploda naših voćaka od prošle jeseni a dokora opet plivat će u jednom cvjetu sav naš kraj. Čovjek mora da se divi ljepoj harmoniji prirode kakvom je obdario dragi Bog naš Samobor. Još koje vrijeme pak će cijeli naš okoliš postati jedan voćni park. Voćarstvo ne samo što pojedinom gospodaru donosi kao takovo znatne materijalne koristi, ono utječe povoljno i na klimatske prilike čitavog okoliša. Kultura voćaka omogućuje nam da jedno te isto zemljište dvestruko iskoristimo te mu rentabilitet i vrijednost podignemo.

Što dalje to više moći će pojedinac opaziti važnost ove gospodarske grane po naš kraj, jer rijetki su predjeli, gdje voće tako dobro uspijeva i rodi, samo što se na žalost još uvijek posvećuje premala pažnja uzgoju voćaka već se prepuštaju vlastitoj sudbini. Budne li nastao i utom pogledu okret na bolje, što se nadamo, tad će nam biti i od naših voćaka dvostruko koristi. Poznato nam je kako voćke u Tiroli, Njemačkoj i Franceskoj u pojedinim predjelima rode svake godine, a to se može postići samo razumnim uzgojem voćaka. Želimo li imati od voćke podpune — najviše koristi što nam je ona može donijeti tad se moramo brinuti još i za hranu, za njeno zdravije itd.

Zanimost u kulturi voćaka danas je već dotle napredovala, da čovjek u velike može da utječe na razvoj i plodovitost voćaka, pače može da ravna i potiče razvoj cvjetnih pupova i razvoj ploda, tako, da voćka obilno urodi i onda kad inače sama po sebi nebi donijela nikakve proizvoda.

Kako opomenusmo kod nas većina gospodarstva propušta voćke svojoj sudbini. Urode li jedanput voćke obilno tad nastaje dulja stanka, treba opet duže vremena dok pribere nove snage — hrane — da razvije plodne pupove i donese ploda, da zacijeli rane zadobivene od čovjeka, raznih štetnika, gusjenica, sečeva te elementarnih nepogoda itd.

Koliki mirno gledaju polomljene grane, gusjenice u proljeću kako izjedaju lišće i ušenci izazivaju joj sokove? Sa malo truda i troška da se svemu tome predusresti.

Postoje osako obilne berbe voća kakva bijaše prošlog ljeta trebalo bi barem nešto učiniti, da se voćkama osakadi potrošeno hranivo, da ih se pomlađi i omogući mu donijeti nam opet obilni prirod. Sada je zato najodgovornije vrijeme kad nema navale drugih gospodarskih posala.

Prvo što bi trebalo učiniti valjalo bi pregledati ova stabla — krošnje voćaka te sve polomljene suhe i bolesne grane kao i previše preguste naročito one koje se križaju, koje prolaze poprijetke unutar krošnje trebalo bi odrezati. Ovo je potrebno ne samo radi zdravija i boljeg razvoja voćke nego i radi bolje asimilacije i razvoja ploda, jer time dobija dostatan svjetlo, koje je za asimilaciju vrlo važno.

S tim razloga valja odstraniti sve suviše mlazove, koji nepotrebno i beskorisno odvlače voćki hranu. Obrezivanje treba da je prvo i izvršeno na stabla ili grane gledano uz granati kolos. Ovo se čini vrhom pl-

lom i izgledi oštrim nožem. Nevalja činiti to sjekinom kako je to običaj, jer se odlomi grapa ili ostavi podulji stručak, rana nemože da zacijeli zaraste te nasaje trulež, upala koja prodira syn dublje u stablo uslijed čega voćka pololjava, s'aj'o rodi i prije vremena ugine. Kod mladih voćaka prvih godina treba nistojati, da se valjanim razumnim rezom dobije lijep piramidalan oblik sa 3—4 serije. Time će voćka imati ne samo prijatan izgled nego će moći sa tako uzgojenom krošnjom donijeti i više ploda.

Drugo uslijed obilja ploda prošlog ljeta iscrpljena su znatno hraniva u tlu, trebalo bi sve takove voćke dobro pognojiti. Gnoj se najbolje tako, da se gnoj u širini od stabla kako s'že krošnja šrom razbaca i podkopa ili se u okrug kako s'že krošnja izkopa 70 cm širok i 25—30 cm duhok jarak, koji se napuni do dvije trećine gnojem i zapuni opet izbačenom zemljom. Blizu oko debela voćke gnojiti nema svrhe jer korijenje s'že daleko od debela dokle i krošnja te žile s'šallice nedolaze nikako u doticaj sa gnojem. Nevalja zaboraviti ni na gusjenička gnjezda treba ih točno pretražiti, sabrati i spaliti. Ovo je iziskivati sada daleko manje vremena i truda nego kasnije kad se gusjenice razidju po pupovima i mladom lišću. Isto tako od velike bi koristi bilo po zdravije voćaka da se stablo i sve deblje grane do u krošnju namaže vapnenim mlijekom kojem smo dodali 10% dendrina (voćnog karbolimeuma). Od toga uginiti će svi gribovi i razni zarezanci koji voćkama nanašaju velike štete.

Cesar

(Slijedi).

## VOZNI RED

Iz Samobora kreću vlakovi i to:

6<sup>30</sup> ujutru,  
 12<sup>30</sup> poslije podne (samo četvrtkom)  
 6 na večer.

Iz Zagreba kreću vlakovi i to:

1<sup>30</sup> poslije podne,  
 7<sup>30</sup> sati navečer.

## Traži naučnika

Josip Rudar trgovina željezne robe Samobor

## Njemački

tko želi učiti, neka se izvoli javiti Ferdi Benkoviću umir. rav. učitelju. Smichonova ulica br 44. Primaju se djeca, odrasliji i vrijemešne osobe. Po dogovoru utamačiti će se dan i ure podučavanja.

## Javna zahvala.

Svima koji su mi bud što darovali izričem ovime najdublju zahvalnost. Osobito se zahvaljujem gospodinu Schveru te milostivoj gospodji Žeski Filipc, koji su mi lijepim darom u pomoć pritekli u jedno se preporučujem gospodi mišerdna srca da me se i nadalje sjetu, te mi pomognu jer od teška bolesti nisam sposoban za rad. Bog neke naplati svimo Barica Prilina, Gajeva ul. 39.

## Poziv na pretplatu.

na cijelu godinu K 7.—  
 na po godine K 3.50  
 Pojedini broj stoji 30 filira.

Uprava  
 „Samoborskog Lista“

Rendes vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište

## k „bobačkom rogu“

Elegantna restauracija. Izvršna kuhinja, dobro vino i pivo.

Preporučuje svojim cijenjenim gostima

P. Horvat svratištar.

**Naučnika** tr. Ž. Iz n B. Šek krojač u Samoboru, Rantber- gova ulica

### Tko želi

dobro naučiti njemački čitat, pisati i govo- riti neka se pravi kod gosp. Došli at

### Traži naučnika

Savko Šek tiskara i papirnica Samobor.

Krasna vešica

### vinska preša

s dugim hrastovim tramom — prodaje se. Upitati u Smidhenovoj ulici br. 3.

**Naučnika** trazi V. ekoslav Sirovica krojač Samobor T g L. o. u. d. Salvatora.

### Veliki obiteljski stol

za 20 os. u dnevnoj staji, prodaje se — Uvala u tiskari n. sez. lista.

**Sredstvo protiv zatvorenja,** tušilu i ulozima

## STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjujućoj analizi najbolja goraka voda.

12  
STERNOV pošta Sokolice kod Brna

### Darujte

za ploču palih samoboraca.

**strojno pletivo žilj.**

Vlasnik Šandor Hajoš.

Telak br. 1-11. Zagreb. Jakiša ulica 11 Izrada raznih ograda od žica, svakovrsta američanskih pruživih umetaka za krevete i t. d. Isto se tako primaju popravci svih strojeva te parnih kotlova.

Za sigurnost posla jamčim.

Veliki izbor samoborskih razglednica

čestitke, ruže, djeca, ljubave karte itd. Uspomene na Samobor. Veliki izbor razglednica za bežetanje za djecu, kramih spomenara, tiskarica, molitvenika, pisanog i rucnog materijala, koseci papira itd.

Preporučuje najjeftinije

Tiskara i papirnica S. Šeka.

Trg Leopolda Salvatora broj 1.



Izvolite pregledati izloge.



Najveći izbor darova za svaku zgodu!



**IVAN HUBALEK** urar i draguljar

**SAMOBOR**, glavni trg (kraj ljekarne).

Popravlci obavlja se brzo i tačno.



Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„**GOLUB**“

Jedini hrvatski proizvod. Zdraviju neškodljiv. — Dobije se svuda. —

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira U ZAGREBU.



**STAKLANA FRANZ**, Zagreb, Jelačić trg 7. Trgovina na malo i na veliko. — Telefon br. 22-42.

Krasne moderne čaše. Elegantne kristal garniture, najnoviji proizvod.

**Prikladni darovi za svaku zgodu kao:**

čaše i boce sa hrvatskim narodnim grkom i trobojkom. Majolika čašure u narodnom slogu. Nippos figure iz glasovitih tvornica. Električne i petrol. svjetiljke i lampali.

Specijalne skidnice za baktericid. i higijenske potrebštine.

Šalite se odpravu dječaka u propisani drvenia kućama.